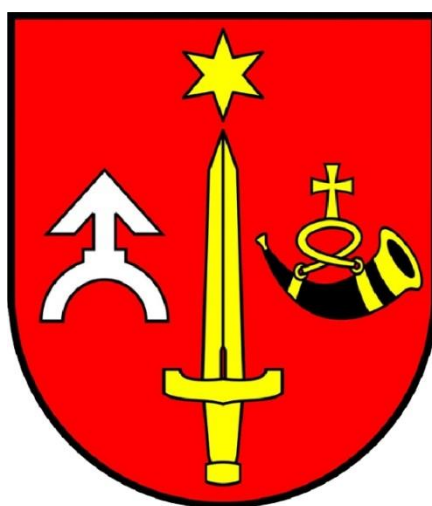

Załącznik do Uchwały Nr/...../2020
Rady Gminy Wielgie
z dnia 2020 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY W GMINIE WIELGIE
NA LATA 2020-2022**

WIELGIE

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	3
I. REGULACJE PRAWNE	5
1.1. Podstawy Prawne	5
1. 2. Zadania Gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej	6
II. DIAGNOZA	7
2.1. Charakterystyka demograficzna	8
2.2. Statystyka rodzin objętych wsparciem	10
2.3. Zasoby instytucjonalne	14
2.4. Analiza SWOT	18
III. CELE I ZADANIA PROGRAMU	22
IV. PRZEWIDYWANE EFEKTY	25
V. ADRESACI PROGRAMU	25
VI. REALIZATORZY PROGRAMU	26
VII . ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	27
VIII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	27
IX. PODSUMOWANIE	28

WSTĘP

Główną komórką budującą każde społeczeństwo jest rodzina. To właśnie ona ma zasadniczy wpływ na kształtowanie tożsamości i postaw człowieka oraz na jego funkcjonowanie w rolach społecznych. Rodzina jest pierwszym, naturalnym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Oddziałując na osobowość dziecka, pokazuje mu swój system wartości i tradycje oraz ukierunkowuje jego postępowanie na całe życie. Prawidłowe relacje w rodzinie chronią przed powstawaniem problemów społecznych, zwłaszcza przed uzależnieniami, przemocą i niedostosowaniem społecznym. Współczesna rodzina boryka się z wieloma problemami i zagrożona jest licznymi czynnikami patologicznymi.

Główną przyczyną powstawania dysfunkcji jest brak odpowiednich wzorców, z jakich mogą brać przykład dzieci wychowujące się w rodzinach dysfunkcyjnych, zagrożonych patologią oraz nieumiejętność zachowania się w sytuacjach problemowych. Najczęściej spotykanym problemem w środowiskach jest alkoholizm, narkomania, powstawanie nieformalnych grup rówieśniczych nastawionych na wspólne spędzanie czasu wolnego. Niebagatelne znaczenie ma także stosowanie nieprawidłowych metod wychowawczych przez rodziców. Wszystkie te czynniki nieuchronnie prowadzą do dysfunkcji rodziny. Niewydolność rodziców znacznie wpływa i przyczynia się do zaburzeń zaspokajania podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, co prowadzi między innymi do zaburzeń szkolnych oraz izolacji społecznej. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie powyższym problemom poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę i dzieci, w taki sposób, aby byli w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Umożliwienie prawidłowego funkcjonowania w środowisku daje szansę na dokonanie koniecznych zmian w celu polepszenia sytuacji rodziny. Pomoc powinna mieć na celu również podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmacnianie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Priorytetem wspierania rodzin jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży, aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości. Pomoc powinna służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i poprawnym pełnieniu ról społecznych. Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, rodzina jest

podstawowym środowiskiem zapewnienia bezpieczeństwa emocjonalnego. Jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość młodego człowieka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. W przypadku jakiegokolwiek dysfunkcyjności rodziny, dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania jego tożsamości i prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami.

Wsparcie, zgodnie z art. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ma na celu:

- 1) dokonanie analizy sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny;
- 4) podniesienie świadomości w planowaniu oraz funkcjonowaniu rodziny;
- 5) wzmocnienie integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążenie do reintegracji rodziny dzięki czemu zwiększą się szanse na pozostawienie dziecka w jego naturalnym środowisku.

Opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina powołała asystenta rodziny. Rolą asystenta rodziny jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Asystent rodziny, czyli osoba, która przez pewien czas wspiera rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Asystent rodziny towarzyszy rodzicom we wprowadzeniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci. Rolą asystenta rodziny jest praca z rodziną w rozumieniu zapisów Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r.

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wielgie na lata 2020-2022 opracowany został na podstawie art. 176 pkt. 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.). Zgodnie z zapisem w preambule w/w ustawy „Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej

ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

Wcześniej obowiązywał „Program Pomocy Dziecku i Rodzinie w Gminie Wielgie w latach 2016-2018”, wprowadzony Zarządzeniem nr 3/2015 z dnia 17.12.2015 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgim przez cały czas, również przez 2019 r. realizował i realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny. Obecnie konieczne jest uchwalenie nowego programu na kolejne lata 2020-2022.

I. REGULACJE PRAWNE

1.1. Podstawy prawne

Podstawą prawną do realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wielgie na lata 2020-2022 są następujące akty prawne:

1. Konwencja o Prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120 poz. 526);
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218);
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277);
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.);

8. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.);
9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 473 z późn. zm.);
10. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407);
11. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 670 z późn. zm.);
12. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 z późn. zm.);
13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz. U. z 2018 poz. 1061);
14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2019 poz. 1343);
14. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Wielgie na lata 2014-2020 (Załącznik do Uchwały nr XLII/341/2014 Rady Gminy Wielgie z dnia 18 lipca 2014 r.).

1.2. Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w art. 176 określa następujące zadania własne gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:

- podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust.3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Obowiązująca ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.) daje podstawę do podejmowania przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgim działań, zmierzających do rozwiązywania problemów występujących w rodzinie. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej został upoważniony przez Wójta Gminy Wielgie do realizacji zadań gminy w zakresie określonym w wyżej cytowanej ustawie. Powierzył zatem organizację pracy z rodziną Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Wielgim.

II. DIAGNOZA

Diagnoza lokalna dotycząca występujących problemów związanych z funkcjonowaniem rodziny została dokonana w oparciu o dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielgim, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wielgim, Zespołu Interdyscyplinarnego, Urzędu Gminy w Wielgim, Posterunku Policji w Dobrzyniu n/Wisłą, Powiatowego Urzędu Pracy w Lipnie, Oświaty w Gminie Wielgie.

Do przeprowadzenia diagnozy w zakresie problemów opiekuńczo-wychowawczych wykorzystano dane w oparciu o Sprawozdania Roczne MRPiPS-03 oraz Ocenę zasobów pomocy społecznej dla Gminy Wielgie, która obejmuje osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz ich rozkład ilościowy. Dane dotyczą lat 2017-2019.

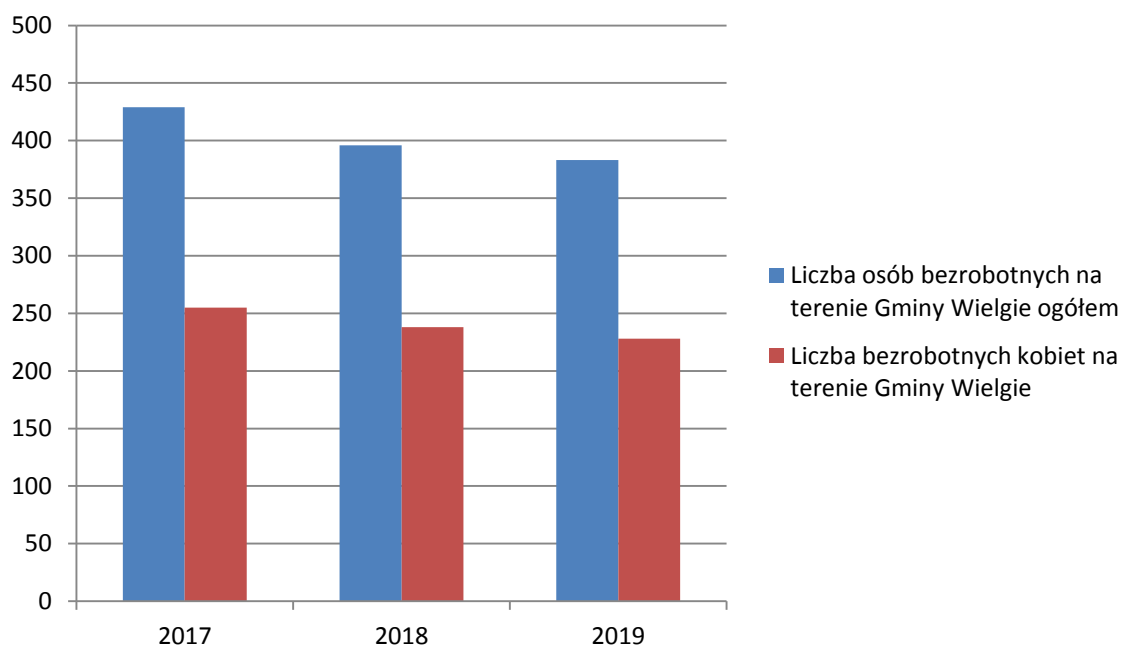
2.1. Charakterystyka demograficzna

Gmina Wielgie jest typową gminą o charakterze rolniczym, położoną w północno-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie lipnowskim. Gmina sąsiaduje od północy z gminami: Lipno oraz Skępe, od wschodu z gminą Tłuchowo, od południa z gminą Dobrzyń nad Wisłą, natomiast od zachodu z gminą Fabianki. Powierzchnia Gminy Wielgie wynosi 133,83 km², co stanowi 13,18% powierzchni powiatu, a 0,75% powierzchni województwa kujawsko-pomorskiego. Na obszarze gminnym znajduje się 17 sołectw. Największy odsetek ludności gminy zamieszkuje w miejscowości Wielgie, w której mieści się siedziba władz Gminy Wielgie.

Według stanu na dzień 31.12.2019 r. liczba ludności Gminy Wielgie wyniosła 6780 osób, z czego 50,18% stanowiły kobiety, a 49,82% mężczyźni. W stosunku do roku 2018 liczba ludności spadła nieznacznie, bo o 24 osoby (w 2018 r. liczba ludności wyniosła 6804 osoby), zaś w stosunku do roku 2017 liczba ludności spadła o 98 osób, gdzie wówczas wynosiła 6878 osób (dane na podstawie działu Ewidencji Ludności Urzędu Gminy Wielgie).

Na koniec grudnia 2019 r. liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Wielgie zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lipnie wyniosła 383 osoby, z czego 228 osób stanowiły kobiety. W 2018 roku ogólna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie wynosiła 396 osób, z tego 238 to kobiety. Więcej bezrobotnych było w 2017 roku, gdzie według danych PUP Lipno status osoby bezrobotnej nosiło 429 osób, w tym 255 kobiet. Wszystkie powyższe dane dotyczą ostatniego miesiąca kalendarzowego danego roku.

Wykres nr 1. Zarejestrowane osoby bezrobotne w Gminie Wielgie w latach 2017-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych miesięcznych PUP w Lipnie z ostatniego miesiąca kalendarzowego danego roku.

Liczba osób bezrobotnych z terenu Gminy Wielgie w roku 2019 w porównaniu z rokiem 2017 zmalała. Nadal jednak większą grupę statystyczną osób bezrobotnych stanowią kobiety.

Poniższa tabela przedstawia zarejestrowanych bezrobotnych z terenu Gminy Wielgie, z wyszczególnieniem osób z prawem do zasiłku dla bezrobotnych.

Tabela nr 1. Zarejestrowane osoby bezrobotne w Gminie Wielgie w latach 2017 – 2019

ROK	Liczba bezrobotnych		Bezrobotni z prawem do zasiłku	
	<i>Ogółem</i>	<i>Kobiety</i>	<i>Razem</i>	<i>Kobiety</i>
2019	383	228	48	21
2018	396	238	51	26
2017	429	255	75	35

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych miesięcznych PUP w Lipnie z ostatniego miesiąca kalendarzowego danego roku.

Powyższe dane pokazują skalę bezrobocia w naszej gminie na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Lipnie. Pamiętać jednak należy, że liczba osób pozostających bez zatrudnienia jest znacznie wyższa, bo nie wszyscy rejestrują się w urzędzie pracy. Mowa tu o tzw. bezrobociu ukrytym. W tym przypadku trudno ustalić faktyczną skalę tego problemu.

2.2. Statystyka rodzin objętych wsparciem

Rodzina to najważniejsza i podstawowa komórka społeczna, pierwsze naturalne środowisko człowieka. Prawidłowe funkcjonowanie rodziny ma wpływ na to, jak kształtują się nasze prawidłowe wartości. Styl, atmosfera życia w rodzinie decydują o tym, jak dziecko, a później młody człowiek wykorzystuje zasób zdobytych doświadczeń. Rodzina określana jest jako grupa ludzi charakteryzująca się więzami pokrewieństwa. W ujęciu ustawy o pomocy społecznej definicja rodziny została rozszerzona. Istotniejsze niż więzy zostało przyjęte pojęcie tworzenia wspólnoty. Rodzina, jak wskazuje art. 6 pkt 14 to osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Ośrodek pomocy społecznej w realizacji swoich działań obejmuje rodziny oraz osoby samotne. W 2019 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgiem przyznał pomoc i wsparcie 688 rodzinom o liczbie osób 1736, w 2018 r. – 630 rodzinom z liczbą osób 2028, zaś w 2017 roku – 627 rodzinom o liczbie osób w rodzinach 2056. Jak wynika z powyższego liczba rodzin korzystających z pomocy w 2019 r. wzrosła w porównaniu do lat poprzednich, jednakże liczba osób w rodzinach zmalała. Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej w 2019 roku zmalała w porównaniu z rokiem 2018 i 2017. W 2019 r. rodzin z dziećmi, którym przyznano świadczenia było 349, w 2018 r. – 381, zaś w 2017 r. - 386. Najliczniejszą grupę stanowiły rodziny z dwojgiem dzieci: w roku 2019 były to 152 rodziny, w 2018 r. 164 rodziny, a w 2017 roku 149 rodzin.

Poniższa tabela przedstawia charakterystykę rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2017-2019.

Tabela nr 2. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2017 – 2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017		2018		2019	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	627	2056	630	2028	688	1736
o liczbie osób:						
1	151	151	155	155	168	168
2	83	166	80	160	228	456
3	97	291	98	294	124	372
4	144	576	160	640	107	428
5	87	435	81	405	60	300
6 i więcej	65	437	56	374	1	12
w tym rodziny z dziećmi ogółem	386	1674	381	1626	349	1521
o liczbie dzieci:						
1	128	424	124	403	105	334
2	149	616	164	675	152	627
3	76	399	62	324	54	285
4	23	146	20	133	16	96
5	6	44	7	50	6	43
6	2	18	3	26	15	121
7 i więcej	2	27	1	15	1	15
Rodziny niepełne ogółem	73	238	73	230	64	198
o liczbie dzieci:						
1	35	85	39	95	32	74
2	24	81	25	86	25	86
3	11	55	7	36	4	20
4 i więcej	3	17	2	13	3	18
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	96	184	88	165	79	151
o liczbie osób:						
1	48	48	48	48	41	41
2	29	58	24	48	20	40
3	8	24	5	15	9	27
4 i więcej	11	54	11	54	9	43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Sprawozdanie roczne MRPiPS - 03.

Problemami z jakim zmagali się mieszkańcy Gminy Wielgie korzystający ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 3. Powody przyznania pomocy w latach 2017 – 2019

Powód trudnej sytuacji życiowej	2017		2018		2019	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	30	79	268	901	230	745
Sieroctwo	1	2	0	0	0	0
Bezdomność	8	15	7	12	8	13
Potrzeba ochrony macierzyństwa	38	221	33	191	31	172
w tym: wielodzietność	33	200	26	161	26	153
Bezrobocie	422	1479	397	1387	310	1053
Niepełnosprawność	122	309	122	309	122	298
Długotrwała lub ciężka choroba	196	547	188	490	150	383
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	123	501	233	921	210	863
w tym: rodziny niepełne	57	183	60	194	49	159
rodziny wielodzietne	26	170	55	314	58	320
Przemoc w rodzinie	1	3	1	5	1	5
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	7	18	6	17	6	14
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	12	3	3	5	9
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	0	0	1	3	1	2
Sytuacja kryzysowa	5	25	4	21	3	16
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	7	25	11	28	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Sprawozdanie roczne MRPiPS - 03.

Problemy związane z ubóstwem, bezrobociem, ochroną macierzyństwa, niepełnosprawnością, długotrwałą lub ciężką chorobą, alkoholizmem oraz bezradnością są ze sobą powiązane i często występują łącznie. GOPS w Wielgiem podejmuje działania w celu rozwiązywania pojawiających się problemów w rodzinach poprzez prace pracowników socjalnych, asystenta rodziny oraz współpracę z innymi przedstawicielami służb i instytucjami zajmującymi się rodziną. Według analizy pracowników socjalnych w 2019 r.

problem bezradności odnotowano w 210 rodzinach, rok wcześniej tj. w 2018 r. problem ten pojawił się w 233 rodzinach, zaś w 2017 r. w 123 rodzinach. W porównaniu z rokiem 2017 liczba osób objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wzrosła. Fakt ten spowodowany jest ciągle narastającym stresem, wzrostem obowiązków itp., co w konsekwencji prowadzi do bezsilności, a tym samym bezradności.

Po dokonaniu dogłębnej analizy powyższych środowisk przez pracowników socjalnych należy uznać, że istnieje zagrożenie, iż działania podejmowane przez ośrodek okażą się niewystarczające, m.in. z uwagi na brak współpracy rodziny. Zatem w sytuacji zagrożenia dobra dziecka sąd opiekuńczy może zarządzić środek zapobiegawczy w formie umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgim zatrudnia 1 asystenta rodziny. Od 01.01.2020 r. asystent rodziny zatrudniony jest na umowę o pracę. Wcześniej zatrudnienie asystenta rodziny było na podstawie umowy zlecenia.

W roku 2019 pomocą asystenta rodziny objętych zostało 7 rodzin wychowujących 11 dzieci. W roku 2018 pomocą asystenta rodziny objętych zostało 11 rodzin wychowujących 17 dzieci, zaś w roku 2017 asystent rodziny wspierał 5 rodzin o łącznej liczbie dzieci 15.

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny to rodziny wieloproblemowe, które wymagają pomocy na wielu płaszczyznach funkcjonowania rodzinnego i społecznego. Praca asystenta w celu uzyskania efektów wymaga współdziałania z innymi służbami, instytucjami oraz specjalistami m.in. z dziedziny psychologii i terapii. Rodziny obejmowane są wsparciem asystenta z uwagi na występujące w rodzinie trudności m.in. niewydolność opiekuńczo-wychowawczą, bezrobocie, ubóstwo, problemy z prowadzeniem gospodarstwa domowego oraz problemy z nadużywaniem alkoholu. Asystent rodziny dostosowuje swoje działania indywidualnie do rodziny i udziela pomocy w zakresie uzgodnionych wspólnie problemów i potrzeb. Pomoc indywidualna zmierza do rozwijania poczucia sprawczości, zwiększania wpływu na własne życie, podniesienia samooceny, wspierania realnych dążeń. Asystent rodziny pomaga w rozwiązywaniu podstawowych problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych. Wspiera aktywność społeczną, motywuje do podnoszenia kwalifikacji, pomaga w poszukiwaniu i podejmowaniu pracy zarobkowej. Asystent rodziny podejmuje także współpracę z rodzinami, w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w roku 2019 założonych zostało 15 formularzy „Niebieskiej Karty”. Sprawcami przemocy w 13 przypadkach byli mężczyźni, zaś w 2 – kobiety. W 2018 r. założono 27 „Niebieskich Kart”, gdzie w 26 przypadkach sprawcami byli mężczyźni, w 1 – kobiety. W 2017 r. założono 26 „Niebieskich Kart”, w 25 przypadkach sprawcami przemocy byli mężczyźni, a w 1 przypadku kobieta. Jak wynika z analizy w większości przypadków powodem stosowania przemocy był alkohol i zazdrość.

Według danych ze statystyk Policji, na terenie Gminy Wielgie w 2019 roku zaobserwowano niewielkie wahania w częstotliwości występowania pobicia oraz fizycznego i psychicznego znęcania się nad rodziną.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wielgiem wynika, że w 2019 roku przeprowadzono rozmowy z 44 osobami z problemem alkoholowym. Komisja skierowała 7 wniosków o wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia. Wystąpiła również do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do pojęcia leczenia odwykowego dla 4 osób.

Gmina dofinansowuje dożywianie dzieci w szkołach i placówkach. W terminie od stycznia do grudnia 2019 r. objęła pomocą 502 dzieci w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”.

Liczba wypłaconych świadczeń wychowawczych (program „500+”) w roku 2019 wynosiła 14229, zaś świadczeń z Programu „Dobry Start” 976 świadczeń.

Na terenie Gminy Wielgie znajdują się następujące placówki oświatowe: Zespół Placówek Oświatowych w Wielgiem (Szkoła Podstawowa im. Władysława Broniewskiego w Wielgiem, Publiczne Przedszkole w Wielgiem), Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Zadusznikach, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Czarnem, Niepubliczne Przedszkole „Akademia Przedszkolaka” w Wielgiem i punkty przedszkolne dotowane przez samorząd w szkołach podstawowych. W ramach udzielania wsparcia w placówkach oświatowych zatrudnieni są m.in. pedagodzy, psychologzy, logopedzi, terapeuta.

Oprócz placówek oświatowych działa Ośrodek Kultury i Biblioteka Gminy Wielgie.

2.3. Zasoby instytucjonalne

Znajomość potencjału i dostępności usług daje możliwość formowania zadań, które mają stanowić połączony system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich ról społecznych. Program Wspierania Rodziny w Gminie Wielgie na

lata 2020-2022 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. W gminie funkcjonują różnorodne instytucje i organizacje, mające w obrębie swoich zainteresowań i działań rodzinę oraz dziecko, a w szczególności:

1. Urząd Gminy Wielgie:

- przydział mieszkań komunalnych i lokali socjalnych
- wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.

2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgiem:

- praca socjalna, przyznawanie i wypłata świadczeń z pomocy społecznej,
- świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny,
- świadczenia wychowawcze,
- świadczenie Dobry Start,
- dożywianie dzieci w szkole,
- specjalistyczne poradnictwo (psychologiczne, prawne)
- specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- przyznawanie i wypłata dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych,
- Karta Dużej Rodziny,
- stypendia socjalne,
- wsparcie psychologiczno– terapeutyczne,
- wsparcie asystenta rodziny,
- realizacja programów i projektów.

3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wielgiem:

- przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu i narkomanii,
- poradnictwo, wsparcie terapeutyczne i terapia psychologiczna,

4. Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

- wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemu przemocy,
- integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy,

5. Placówki oświatowo - wychowawcze:

- działalność edukacyjno- wychowawcza,
- organizacja wypoczynku,
- wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci i rodziców,
- realizacja szerokiej gamy programów i projektów w zakresie wspierania rodziny i jej edukacji,
- prowadzenie projektów dla utalentowanej młodzieży,
- prowadzenie programu edukacyjnego na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- realizacja zadań szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego,
- prowadzenie szeregu programów zdrowia dzieci.

6. Ośrodek Kultury i Biblioteka Gminy Wielgie:

- działalność kulturalna,
- konkursy plastyczne,
- konkursy muzyczne,
- koła zainteresowań plastycznych (organizowanie zajęć plastycznych),
- organizowanie czasu wolnego (w czasie ferii, wakacji),
- okolicznościowe imprezy,
- upowszechnianie czytelnictwa,
- organizowanie szeregu konkursów, prelekcji, wykładów, spotkań autorskich,
- organizacja czasu wolnego dla poszczególnych członków rodzin, dla odbiorców w różnym wieku np.: spotkania autorskie, lekcje biblioteczne, wycieczki, wystawy itp.
- realizacja szerokiej gamy programów i projektów w zakresie wspierania rodziny i jej edukacji,
- konkursy dla dzieci,
- integracja społeczna, rodzinna, regionalna.

7. Placówki ochrony zdrowia:

- działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej
- prowadzenie akcji edukacyjno – informacyjnej dla dzieci i ich rodzin,
- prowadzenie patronażu przez pielęgniarki środowiskowe i położne u rodziców noworodków.

8. Sąd Rejonowy :

- orzekanie z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego.

9. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej:

- zadania o charakterze wychowawczo - resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanym z wykonywaniem orzeczeń Sądu.

10. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna:

- diagnostyka,
- specjalistyczne wsparcie psychologiczne, pedagogiczne i terapeutyczne,
- edukacja rodzin w zakresie prawidłowych postaw opiekuńczo – wychowawczych.

11. Komenda Powiatowa Policji:

- zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie gminy,
- przeciwdziałanie przestępczości,
- działalność o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym,
- prowadzenie szeregu prelekcji w szkołach o charakterze promującym bezpieczeństwo i prawidłowe postawy rodzin.

12. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie:

- diagnoza, pomoc i wsparcie dla rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem,
- poradnictwo specjalistyczne, rodzinne, prawne, mediacje,
- zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej,
- Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Lipnowskim na lata 2017-2021,
- wspomaganie funkcji opiekuńczo – wychowawczych rodzin.

13. Parafia:

- działalność charytatywna,
- wsparcie dla rodzin,
- promowanie prawidłowych postaw rodzinnych.

14. Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia:

- działalność charytatywna,
- pikniki dla rodzin,
- Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, Choinka, bale,
- dożynki,

- Festyn Myśliwski,
- zawody w powożeniu,
- zabawa sylwestrowa,
- zawody sportowo – pożarnicze,
- imprezy charytatywne.

15. Powiatowy Urząd Pracy:

- poradnictwo zawodowe ,
- aktywizacja społeczno zawodowa członków rodzin.

16. Sołectwa:

- szeroka działalność Kół Gospodyń Wiejskich,
- zagospodarowanie czasu wolnego,
- imprezy okolicznościowe,
- integracja środowiska lokalnego.

Na terenie Gminy Wielgie widoczny jest szereg działań wspierających rodzinę.

2.4. Analiza SWOT

Istotnym elementem diagnozy jest analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w obszarze wsparcia rodziny. Analizę SWOT w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela nr 4. Analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w obszarze wsparcia rodziny

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • znajomość zasobów środowiska lokalnego, • dobra współpraca GOPS z Sądem Rodzinnym, kuratorami społecznymi pod kątem działań na rzecz dobra 	<ul style="list-style-type: none"> • dysfunkcjonalność rodzin w wielu obszarach życia społecznego, zawodowego i emocjonalnego, • długotrwały problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach mających

<p>dziecka,</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie liczby zatrudnienia asystentów do realnych potrzeb, • skuteczne pozyskiwanie środków na zatrudnienie asystentów w ramach programów rządowych, • dobry dostęp do szkoleń i podnoszenia kwalifikacji zawodowych asystenta rodziny oraz pracowników socjalnych z dziedziny wsparcia rodziny, • rozwój działań profilaktycznych zapobiegających umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, • praca z rodziną biologiczną na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej, • realizacja programów rządowych, projektów współfinansowanych ze środków unijnych, • współpraca asystenta rodziny z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej (PCPR), • bezpłatne zajęcia dla dzieci organizowane przez Ośrodek Kultury i Biblioteka Gminy Wielgie. 	<p>trudności opiekuńczo-wychowawcze,</p> <ul style="list-style-type: none"> • opór rodzin biologicznych przed dokonywaniem zmian np. przed podjęciem leczenia odwykowego lub terapii rodzinnej, • brak placówek wsparcia dziennego, • niewystarczająca oferta rozwoju zainteresowań, organizacji czasu wolnego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych ze strony organizacji pozarządowych, • brak spójnego systemu współpracy 3 sektorowej; sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost świadomości, dotyczący 	<ul style="list-style-type: none"> • rażące zaniedbania rodziców wobec

<p>wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziny,</p> <ul style="list-style-type: none"> • profesjonalizacja służb społecznych pod kątem umiejętności edukowania, motywowania rodzin do zmian i korzystania z zasobów gminy w kierunku prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, • wczesna interwencja w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa i prawidłowego rozwoju dziecka, daje większe szanse na uaktywnienie rodzin w kierunku odzyskania zdolności prawidłowej opieki nad dzieckiem, • rozwój współpracy instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny daje szanse systemowego współdziałania dla dobra dziecka, • rozwijająca się sieć bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego oraz terapii rodzin i dzieci; oferta Poradni Psychologiczno - Pedagogicznych, oraz organizacji pozarządowych, • włączenie sektora prywatnego w działania na rzecz rodzin i aktywizacji środowiska lokalnego, • realizacja projektów współfinansowanych ze środków 	<p>własnych dzieci,</p> <ul style="list-style-type: none"> • łańcuszek międzypokoleniowy dziedziczenia dysfunkcyjności, • duży odsetek rodzin z problemem alkoholowym, • uzależnienie rodzin od pomocy społecznej - mała aktywność własna, • długotrwały i trudno mierzalny proces przywracania rodzinie zdolności prawidłowego funkcjonowania, • brak długofalowej strategii finansowania zatrudnienia asystentów rodzin (programy rządowe są ogłaszane na dany rok), • niski poziom zaangażowania szkół w rozwiązywanie problemów wychowawczych uczniów, • niewystarczające oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci wpływających na rozwój indywidualnych uzdolnień i zainteresowań, • brak kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe.
---	---

<p>unijnych na rzecz aktywizacji środowiska lokalnego daje szansę na uaktywnienia wewnętrznych zasobów rodzin w celu samodzielnego rozwiązywania swoich problemów.</p>	
--	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane GOPS Wielgie

Wnioski:

Z analizy zebranych danych wynika, że liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni ostatnich lat zmalała. W 2019 r. wynosiła 349 rodzin, przy czym liczba rodzin wykazujących bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wynosiła w danym roku 210 rodzin, z czego 49 to rodziny niepełne.

Wsparciem asystenta rodziny w 2019 r. objętych było 7 rodzin, w których wychowywało się 11 dzieci. Ponadto kierownik GOPS opracował i wdrożył w realizację poszerzoną procedurę związaną z pracą asystenta rodziny. Wykonywanie obciążającej i odpowiedzialnej pracy asystenta rodziny wymaga rozwijania i wspierania warsztatu. Wsparcie asystenta rodziny to długofalowy proces, którego efekty mogą być widoczne dopiero po wielomiesięcznej, systematycznej i wymagającej obopólnego zaangażowania pracy rodziny i asystenta. Należy zaznaczyć, że żadnej rodzinie, która wyraziła gotowość do podjęcia współpracy z asystentem nie odmówiono tej formy pomocy. W 2019 r. kontynuowano realizację działań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie zabezpieczenia właściwej opieki nad małoletnimi. Prowadzono działania wspierające, jak i pomocowe skierowane do rodzin, które z różnych powodów znalazły się w sytuacji kryzysowej. Rodziny dysfunkcyjne otrzymały systematyczne wsparcie pracowników socjalnych i asystenta rodziny. Działania polegały na wczesnej interwencji specjalistów, która stwarzała szansę na efektywną pomoc i pozwalała chronić integralność rodziny.

III. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Głównym celem programu jest polepszenie sytuacji rodzin, poprawa jakości życia, zapobieganie patologii i wykluczeniu społecznemu. Umożliwienie wszechstronnego rozwoju dzieciom, przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których rodziny nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości i środki.

Tabela nr 5. Cele szczegółowe programu

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
1.	Wspieranie rodzin biologicznych w odzyskiwaniu lub wzmacnianiu prawidłowego funkcjonowania.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Parafie, organizacje pozarządowe i stowarzyszenia	2020-2022
2.	Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej	Placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Posterunek Policji, organizacje pozarządowe i stowarzyszenia	2020-2022
3.	Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (w tym: psychologicznego, prawnego, rodzinnego)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe	2020-2022
4.	Wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny oraz ochrona dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem	Urząd Gminy, placówki oświatowe, Ośrodek Kultury i Biblioteka Gminy Wielgie, organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, Posterunek Policji, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2020-2022

5.	Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną i dzieckiem	Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, kuratorzy sądowi, placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Posterunek Policji, organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, służba zdrowia, Ośrodek Kultury i Biblioteka Gminy Wielgie	2020-2022
6.	Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Kuratorzy sądowi, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2020-2022
7.	Udzielanie pomocy finansowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2020-2022
8.	Wsparcie dla rodzin z osobami długotrwale bezrobotnymi	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Powiatowy Urząd Pracy	2020-2022
9.	Organizacja i koordynacja dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach z terenu Gminy	Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe,	2020-2022
10.	Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych	Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe.	2020-2022
11.	Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2020-2022
12.	Zapobieganie powstania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacji już zaistniałych poprzez udzielenie wielopłaszczyznowego wsparcia	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd Rejonowy, Posterunek Policji, kuratorzy sądowi, służba zdrowia	2020-2022

13.	Rozszerzanie oferty edukacyjnej działań profilaktycznych dla osób zagrożonych (uzależnionych i ich rodzin) oraz specjalistyczne poradnictwo.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2020-2022
14.	Podjęcie przez placówki oświaty działań w zakresie profilaktyki uzależnień innych problemów społecznych przez prowadzenie w szkole programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem	Urząd Gminy, placówki oświatowe	2020-2022
15.	Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2020-2022
16.	Podnoszenie jakości i dostępności świadczonego wsparcia dla rodzin z dziećmi poprzez: a) podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników: szkolenia, przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu poprzez zapewnienie superwizji, b) współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną, c) zatrudnianie asystentów rodzin adekwatnie do potrzeb, d) pobudzanie aktywności środowiska lokalnego poprzez wspólne działania rodzin, sektora publicznego, prywatnego i organizacji pozarządowych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współdziałaniu innych instytucji	2020-2022

Nadrzędnym celem programu jest ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje umożliwienie wszechstronnego rozwoju dzieciom, przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych, których rodziny nie są w stanie pokonać własnymi siłami, możliwościami i środkami.

IV. PRZEWIDYWANE EFEKTY

Realizacja głównych założeń i celów Programu, przyczyni się do osiągnięcia przewidywanych efektów m.in.:

- pozostanie dzieci w rodzinie biologicznej lub powrót dzieci z pieczy zastępczej,
- ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji,
- współpraca z realizatorami programu, dotycząca wielowymiarowego wsparcia dla dzieci i rodzin przeżywających trudności życiowe,
- rozwój działalności profilaktycznej,
- pomoc osobom niepełnosprawnym,
- aktywizowanie społeczności lokalnej,
- usprawnienie rodzin w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego i wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- podniesienie profesjonalizmu i skuteczności pracy osób niosących pomoc rodzinie,
- zwiększenie dostępności usług dla rodzin z dziećmi.

V. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Wielgie na lata 2020-2022 skierowany jest do rodzin mieszkających na terenie Gminy Wielgie przeżywających trudności życiowe, których nie są w stanie pokonać w oparciu o własne siły, możliwości i środki.

Jak już wspomniano wcześniej do celów programu przyjęto definicję wskazaną w art. 6 pkt 14 ustawy o pomocy społecznej, określającą rodzinę jako „osoby spokrewnione i niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”. Nadmienić należy, że takie rozumienie rodziny nie zakłada konieczności występowania instytucjonalnej formy małżeństwa. Do programu rodzinę stanowić będzie każda grupa osób, która pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, wychowująca dzieci, przeżywająca trudności życiowe oraz wykazująca bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wielgie na lata 2020-2022 powinny realizować podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz podmioty lub osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną.

Program realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgiem przy udziale:

- Gminnej Komisji d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Posterunku Policji w Dobrzyniu n/Wisłą,
- Sądu Rejonowego,
- Placówek oświatowych na terenie Gminy Wielgie,
- Ośrodka Kultury i Biblioteka Gminy Wielgie,
- Służby zdrowia,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie,
- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Lipnie,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Lipnie,
- Sąd Rejonowy – Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Organizacji pozarządowych i stowarzyszeń działających w zakresie: profilaktyki, wspierania rodziny i dziecka, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pomocy społecznej, edukacji, promocji i ochrony zdrowia,
- Parafii,
- Społeczności lokalnej.

Wszystkie wymienione instytucje i organizacje współpracują ze sobą, powiadamiając się wzajemnie o problemach w rodzinach i podejmują wspólne działania na rzecz rodziny, które w ramach swoich kompetencji posiadają.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Środki na realizację niezbędnych działań w ramach Programu mogą pochodzić z:

- 1) budżetu gminy,
- 2) budżetu państwa (w tym rządowych programów),
- 3) innych źródeł (w tym środków unijnych).

VIII. MONTORING I EWALUACJA PROGRAMU

Koordynatorem „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wielgie na lata 2020-2022” jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgiem – organizator pracy z rodziną. Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Ważny element monitoringu dla Programu stanowić będzie coroczne sprawozdanie przedkładane Radzie Gminy Wielgie zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Do oceny stopnia realizacji działań zostaną wykorzystane następujące wskaźniki:

- liczba programów na rzecz dzieci i rodziny,
- liczba programów profilaktycznych i edukacyjnych,
- liczba dzieci objęta opieką do lat 3,
- liczba rodzin objętych Programem „Karta Dużej Rodziny”,
- liczba rodzin objętych Programem 500+,
- liczba rodzin objętych Programem „Dobry Start”,
- liczba i rodzaje porad udzielonych przez specjalistów,
- liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną, świadczeniami rodzinnymi, świadczeniami z funduszu alimentacyjnego,
- liczba dzieci dożywianych w szkołach,
- liczba dzieci, które otrzymały stypendium i wyprawkę szkolną,
- liczba dzieci biorących udział w zajęciach organizowanych przez Ośrodek Kultury i Bibliotekę Gminy Wielgie w trakcie ferii i wakacji,
- liczba rodzin objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,

- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,
- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba założonych Niebieskich Kart,
- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej/powracających z pieczy zastępczej do rodziców,
- liczba dzieci korzystających ze stypendium socjalnego,
- liczba osób korzystających z poradnictwa GKRPA w Wielgim oraz liczba wniosków skierowanych na leczenie odwykowe do Sądu,
- liczba pracowników pracujących z rodziną, którzy podnieśli swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach, studiach, superwizjach.

IX. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Wielgie na lata 2020-2022 zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodziny, wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz poprawy stylu i jakości ich życia. Wspieranie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystaniu własnych potencjałów jakie posiada. Powodzenie w zakresie realizacji Programu będzie zależeć od współpracy z podmiotami zajmującymi się sprawami rodziny i podejmowania wspólnych działań.

Należy podkreślić, że wspierając rodzinę, przyczyniamy się do rozwoju i wzmacniania więzi w całej społeczności, a działania profilaktyczne przeciwdziałają takim zjawiskom jak marginalizacja, wykluczenie społeczne oraz „dziedziczenie” dysfunkcji, bezradności i zależności od innych. Trzeba też mieć świadomość, że nie każda rodzina jest gotowa skorzystać z tej oferty, bo wiąże się to często ze zmianą dotychczasowego stylu życia, przełamania dotychczasowych wzorców rodzinnych, podjęcia wysiłku w kierunku terapii, leczenia odwykowego, zatrudnienia, dbania o potrzeby dzieci. Wówczas, gdy dobro dziecka jest zagrożone, gdy jest krzywdzone, zaniedbywane - konieczne są działania interwencyjne i umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Ale nawet w takiej sytuacji rodzina nadal ma szanse odzyskać dziecko i może uzyskać wsparcie w odzyskaniu zdolności do prawidłowej opieki nad dzieckiem. Pozostaje jednak pytanie, czy będzie chciała z tej szansy skorzystać?